

Kázeň z evanjelických večerných Služieb Božích v Bratislave (NK), 24. 5. 2022, 18.00 h, utorok po 5. nedeli po Veľkej noci, ES: 313, 628, 606; A 86; Ž 63

Slovo na úvod Služieb Božích

Martina Luthera sa raz opýtali, ako si pri všetkej práci nachádza čas na modlitbu. Odpovedal: „Čím viac práce mám, tým viac sa modlím.“ Uvedomil si, že bez modlitby by postavil svoje dielo na piesku a to by sa rozpadlo.

Iste, reformátor mal talent, aj konexie. Bol známou osobnosťou. Ľudia ho počúvali. Nikdy by však nevydržal prekážky, s ktorými sa stretol, keby stredobodom jeho života nebol Ježiš Kristus. V modlitba tento vzťah upevňoval, rozvíjal. Neustále sa objavovali „múry“, ktoré Lutherovi bránili ísť ďalej – či už to boli vonkajšie nebezpečenstvá, vnútorné problémy v cirkvi alebo priatelia, ktorí ho zradili. Modlitba mu umožnila prekonať tieto prekážky, hoci sa spočiatku neraz javili ako neprekonateľné.

Stretávame sa po nedeli s názvom Rogate (Modlite sa). Nečakajme na to, že na to, aby sme sa začali modliť, musia najprv prísť veľké problémy. Modliedvajte sa v radoostiach, ale i vtedy, keď sa nám javí: *Otče môj tak vysoko si, až sa mi zdá, že Ťa niet*, ako to je v texte dnešnej úvodnej piesne č. 313. Pred ňou však zaspievajme ešte predspev Kristus Pán vstal z mŕtvych.

2. Mojžišova 7, 1 – 13: ¹ *Hospodin riekol Mojžišovi: Hľa, urobím ťa bohom pre faraóna a tvoj brat Áron ti bude prorokom. ² Rozpovieš mu všetko, čo ti prikážem, a tvoj brat Áron povie faraónovi, aby prepustil Izraelcov zo svojej krajiny. ³ Ja však zatvrdím faraónovo srdce, hoci rozmnožím svoje znamenia a divy v Egypte, ⁴ ale faraón vás neposlúchne; potom však položím svoju ruku na Egypt a za veľkých súdov vyvediem svoje voje, svoj ľud, Izraelcov z Egypta. ⁵ Potom Egypt pozná, že ja som Hospodin, keď vystriem svoju ruku proti Egyptu a vyvediem Izraelcov sprostred neho. ⁶ Mojžiš a Áron urobili tak, ako im prikázal Hospodin. ⁷ Mojžiš mal 80 a Áron 83 rokov, keď hovorili s faraónom. ⁸ Hospodin riekol Mojžišovi a Áronovi: ⁹ Keď vám faraón povie: Urobte nám zázrak! povedz Áronovi: Vezmi svoju palicu, hod' ju pred faraóna a premení sa na veľkého hada. ¹⁰ Nato vošli Mojžiš a Áron k faraónovi a urobili, ako im prikázal Hospodin: Áron hodil svoju palicu pred faraóna a jeho služobníkov a ona sa premenila na veľkého hada. ¹¹ Ale aj faraón zavola svojich mudrcov a čarodejníkov a aj oni, egyptskí zaklínači, urobili to isté svojím tajným umením. ¹² Každý hodil svoju palicu, a tie sa premenili na veľké hady, ale Áronova palica pohltila ich palice. ¹³ Ale faraónovo srdce zatvrdlo a neposlúchol ich, ako predpovedal Hospodin.*

Milí bratia a milé sestry!

Mojžiš je výnimočný muž v biblických dejinách Izraela. Zároveň aj záhadou. Nie kvôli svojej existencii ako takej: oslobodil Izraelitov z otroctva v Egypte a priviedol ich do krajiny, ktorú obývajú dodnes.

Záhadou nie je ani to, čo tomuto oslobodeniu predchádzalo a čo sa nazýva 10 egyptskými ranami. Desať zázrakov, zaiste nepochopiteľných pre tých, ktorí veria len tomu, čo vidia. No pre nás, ktorí odmietame takéto zaslepenie, odmietame veriť iba tomu, čo vidíme, sú Božie zázraky ohlasovateľmi veľkých Hospodinových zaslúbení.

Na druhej strane, **palica, ktorá sa zmení na hada, keď na Mojžišovo slovo podľa Božieho príkazu Áron hodil pred faraóna, vyvoláva otázky.** Tie sú ešte problematickejšie, keď vidíme, že egyptskí mudrci dosiahli rovnaký výsledok.

Zásadným problémom textu je otázka: Keď to bol Boh, kto zatvrdil srdce faraóna, kde bola panovníkova sloboda rozhodovania? Ak ju faraón mal, tak bol, za tvrdosť svojho srdca zodpovedný on. Ak ju nemal a jeho reakcie určoval Hospodin, ako potom mohol byť faraón vinný a hodný trestu? **Ak nejestvuje slobodná vôľa, akým právom by Boh mohol trestať zlo a odmieňať dobro? Či by azda Hospodin, ktorý je Sudcom celej zeme, nekonal podľa**

práva? Ved' uznajme, trestať faraóna či kohokoľvek iného, za niečo, čomu sa nemohol vyhnúť, by nebolo spravodlivé.

Židovskí učenci múdro vravia, že **„zlý sklon je najprv tenučký ako vlákno pavučiny, časom však silný ako ťažné lano.“** Alebo že **„zlý sklon je najprv okoloídúci, potom hosť a nakoniec pán.“** Rabín Jonathan Sacks píše, že zlo má dve tváre. Prvá z nich, obrátená k vonkajšiemu svetu, zračí to, čo sa deje s obeťou. Druhá tvár, obrátená dovnútra, vyjadruje to, čo sa deje s páchatelom. **Zlo totiž svojho strojcu polapí vo vlastnej sieti.** Ten pomaly, ale iste stráca slobodu a stáva sa nie pánom zla, ale jeho poddaným. V tomto zmysle je faraón tragická postava. Už nepočuje, nedbá na rady svojich služobníkov, ktorí mu vravia, aby prepustil Izraelcov (2M 10, 7).

V histórii sa to opakuje – či už pri Hitlerovi, Stalinovi, alebo iných tyranoch moderných dejín. **Nie je to tak, že slobodu bud' máme, alebo nemáme. Môžeme ju získať, ale aj stratiť, pričom strata býva postupná. Vôľu musíme neustále používať, inak atrofuje a odumrie.** Faraónov prípad predstavuje to, čo sa môže stať každému. **Vládca najmocnejšej starovekej ríše vládne všetkým, okrem seba...** Skutočným otrokom je on, nie Izraelci. Otrokom predstavy, že je Bohom vládcom je on (faraón), nie Hospodin.

Faraón sa narodil slobodný, ale stal sa svojím vlastným otrokom. Mojžiš sa narodil v národe otrokov, ale dovedol ho k slobode. Sloboda je prevzácny dar. Ľahko sa stráca, ťažko udržuje. Musíme ju používať. Dovoľiť, aby Boh – Jeho vôľa, spochybňovali našu vôľu. To je cesta k slobode pre zatvrdené srdce.

Podme teraz k najneprehľadnejšiemu bodu prečítaného textu, keď egyptskí zaklínači tiež premieňajú palice na hady, ale Áronova palica pohltila ich palice. Egyptskí čarodejníci predvádzajú rovnaké zázraky, ale v určitom momente je medzi nimi rozdiel. Význam tohto javu spočíva v tom, že **dlhodobo pretrváva len to, čo nesie Boží podpis.**

Prínos modlitby, či meditácie je zrejmý. Účinné sú aj relaxačné techniky vyvinuté lekármi. Moslimovia a budhisti často prejavujú rovnakú lásku, ako kresťania. **Bez Krista sa dostávame na neprekonateľnú hranicu.** To je význam hada z Áronovej palice, ktorý pohlcuje hady egyptských mudrcov.

Nie je to úzkoprsé? Prečo by mal byť Ježiš lepší ako iné formy meditácie?

Je to preto, že tieto, ako väčšina našich činností, sú vždy zamerané na viac či menej konkrétne ciele. Napríklad športujeme pre radosť a zdravie. Meditujeme, aby sme sa

lepšie sústredili alebo aby sme si zlepšili spánok. Ale po dosiahnutí cieľov, či už prostredníctvom športu, meditácie alebo inak, sa už niet na čo tešiť.

S Bohom je to inak. Boh nie je užitočný len na určitý účel. Zaujíma sa o celú našu osobu. Miluje nás. Je živý. Má s nami plány. Podnecuje nás rozbíjať sa.

Je rozdiel medzi športovcom, ktorého podporujeme v zápase a priateľom. Povedzme, že sme fanúšikmi Federera. Sledujeme tenisový zápas, ktorý hrá proti svojmu súperovi: Vravíme: „Do toho, Roger, poraz ho! Fantastické – vyhral!“ Po zápase nás však už nezaujíma. S priateľom je to iné. Zdieľame s ním dobré aj zlé časy. Požiadame ho o láskavosť, no neukončíme priateľstvo, keď ju dostaneme. Udržiavame s ním živý vzťah, ktorý sa obnovuje. Niet lepšieho priateľa, ako Kristus (J 15, 13-15).

Palica Božích mužov, ktorá sa mení na hada a požiera hady egyptských kňazov, znamená, že Boh je živý a silný. Zostáva pánom dejín bez ohľadu na to, čo sa s nami deje. **Boh je živý a silný.** Tak ako v príbehu z 2. Mojžišovej pohltila Áronova palica hady egyptských kňazov, **to, čo budujeme s Kristom, odolá všetkým búrkam víchriciam, do ktorých na nás život vrhá.** Amen.

Použitím myšlienok Daniela Gnaegiho a Jonathana Sacksa: Týždenné čtení z Tóry, kniha Exodus (nakladatelství p3k, Praha 2020): **Martin Šefranko, evanjelický a. v. farár**